

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: oponent

Autor/ka práce: Ondřej Lučan

Název práce: Seznamování mladých lidí pomocí sociálních sítí

Vedoucí práce: PhDr. Marie Pospíšilová, Ph.D.

Oponent/tka: Karel Čada

Navržené hodnocení: výborně (B)

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Cílem práce je přiblížit čtenáři způsob, jakým mladí lidé přistupují k seznamování na sociálních sítích. Autor mapuje postoje mladých lidí k této formě navazování kontaktů, vliv internetu na vztahy i celkový život jedinců a sebe prezentace uživatelů na sociálních sítích, popisuje techniky udržování soukromí a přístup ke sdílení obsahu. Věnuje se i výběru protějšků, komunikace a vystupování i následným offline schůzkám. Takto široký cíl práce v zásadě naplňuje. V závěrech shrnuje svá výzkumná zjištění, která konfrontuje s přečtenou literaturou.

2. Opírá se autor/ka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Autor se opírá o akceptovatelné množství literatury, a to české i zahraniční. Literaturu vhodně využívá, aby představil stávající znalost týkající se mladých lidí a internetu. Na obecné úrovni se hlásí k dramaturgické sociologii a tradici symbolického interakcionismu, ale teoretické vymezení slouží k vymezení hranic přístupu, ale už se mu nedaří vybudovat pojmový aparát, který by nasměroval empirickou část práce (jít trochu dále za pojmy forbiný, střední prostor a zákulisí, které jsou v práci sice použity). Přivítal bych také větší reflexi využívání pojmu generace v sociologii, včetně kritičtějších přístupů k jejich vymezení. Pomohlo by mu to lépe vybudovat hlavní argument práce a napřímít argumentační linku.

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Autor vychází z 10 rozhovorů poměrně homogenní skupiny uživatelů seznamovacích služeb. Popisuje dobře provedené metody. Nicméně z popisu analýzy, a to souvisí s poměrně extenzivním navržením výzkumných otázek, není zřejmé, kam se analýza bude ubírat. Tento nedostatek vychází z nedostatečně sevřených výzkumných otázek a projevuje se i v samotné analýze. Výsledkem je analýza, která na jedné přináší zajímavé momenty (komunikace tváří v tvář vs. komunikace na internetu, strategie vytváření dojmu a udržování tváře, kultura ověřování informací), které by zasluhovaly další rozpracování, a trochu hluché momenty na straně druhé. Lépe zaměřená analýza by pomohla lépe strukturovat text i lépe popsat centrální kategorie analýzy jako je vazba

seznamování na styl života, normativní očekávání od správného využívání seznamovacích sítí, cyklus využívání a nevyužívání těchto sítí.

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autor/ka opírá závěry, k nimž dospěl/a?

Autor v závěru shrnuje empirická zjištění a vrací se k teoretické literatuře. Jeho závěr, že v chování na seznamovacích sítích *se projevuje rychlost doby, individualismus nebo snaha o komfortní uspokojování potřeb (jak popisuje Bauman), ale tyto aspekty spíše vypovídají o stylu života informantů (např. pracovní vytížení) a jejich vlastnostech (např. ostych, stydlivost), než o přístupu ke vztahům* (str. 71) je adekvátní i zajímavý. Stejně jako popis převažující emoce zklamání. Na druhou stranu bych uvítal názornější a explicitnější ukotvení argumentu v datech. Domnívám se, že autor oporu v datech pro daný argument má, ale mohl by to lépe v analytické části demonstrovat.

5. Jsou v práci autorova/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?

Ano, jsou. Práce je v tomto směru zcela v pořádku.

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

Autor řádně odkazuje. Práce je přehledná a velmi čtivá. Jazyková stránka patří mezi nepopiratelné přednosti předkládané práce.

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

Za pozitivum práce považuji snahu propojovat mikro a makro rovinu sociologické analýzy a dobrý popis prostředí internetových seznamek i pro nezalého čtenáře.

8. Náměty na diskuzi při obhajobě práce.

Daniel Kahneman v celku hojně citované knize *Thinking, Fast and Slow* odlišuje systém rychlého, automatického, intuitivního učení od pomalého, analytického a kritického myšlení. Práce naznačuje, že internetové seznamky na jedné straně zrychlují a akcelerují možnosti seznámení, ale na druhé straně upřednostňují analytický mód seznamování. Co si o takovém závěru autor myslí? Jak se vyhodnocování partnerů na internetu liší od seznamování tváří v tvář? A jaké to může mít sociologicky relevantní důsledky?

Celkové hodnocení práce: Při čtení práce jsem váhal mezi B a C, ale závěr práce mě přiměl navrhnout lepší známku. Autor projevil cit pro zajímavé téma i pro analýzu rozhovorů. Nicméně užší teoretické vymezení a důkladnější analýza by mu umožnila si lépe připravit půdu pro závěrečné argumenty a vyhnout se místy žurnalistické práci s daty, kdy hlavní informaci nese citace. V kvalitativním výzkumu by to však mělo být naopak. Citace by měla pouze ilustrovat a doplňovat analytickou práci. K lepšímu hodnocení rovněž přispívá i čtivý a přehledný styl práce i schopnost autora přiblížit čtenáři fungování internetových seznamek.

V Praze 11. 6. 2019

Karel Čada